

Daniel Puciato

Politechnika Opolska

INWESTYCJE TURYSTYCZNE A ROZWÓJ TURYSTYKI W GMINIE GŁUCHOŁAZY

Streszczenie: Celem pracy jest prezentacja inwestycji turystycznych oraz wskazanie ich roli dla rozwoju turystyki w Głucholazach. W latach 2007–2008 na obszarze gminy zrealizowano 7 inwestycji *stricto* turystycznych oraz 8 paraturystycznych. Trzy projekty zostały dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013, a po jednym – ze środków: Funduszu Spójności, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Starostwa Powiatowego w Nysie. Siedem inwestycji dotyczyło infrastruktury drogowej, sześć – obiektów sportowo-rekreacyjnych, jeden – dóbr kultury i jeden – gospodarki wodno-ściekowej. Kontynuowanie działalności inwestycyjnej w turystyce może się przyczynić do dalszego rozwoju gminy oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Słowa kluczowe: inwestycje turystyczne, rozwój turystyki, Głucholazy

1. Wstęp

Najważniejszą determinantą wielkości ruchu turystycznego na danym obszarze są walory turystyczne. Atrakcyjność tych walorów oraz ich dostępność komunikacyjna mają zasadnicze znaczenie dla powstawania infrastruktury turystycznej¹. Jednak nawet w przypadku występowania niezaprzeczalnych walorów terenu, rozwój turystyki nie jest możliwy bez inwestowania w obiekty bazy turystycznej, infrastrukturę techniczną i społeczną oraz w kapitał ludzki². W przypadku występowania korzystnych warunków dla rozwoju turystyki, może ona wywoływać określone bezpośrednie, pośrednie i indukowane skutki, wynikające z kreacji dodatkowej działalności gospodarczej i zatrudnienia oraz z pobudzania koniunktury w innych sektorach gospodarczych³. Podobne efekty mnożnikowe wywołują inwestycje, w tym również turystyczne. Ze względu na liczne powiązania z gospodarką i wywoływanie przez nie dodatkowych zamówień w różnych dziedzinach gospodarczych, działają jako

¹ S. Kornak, A. Rapacz, *Zarządzanie turystyką i jej podmiotami w miejscowości i regionie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 31.

² M. Słodowa-Hełpa, *Warunki i czynniki rozwoju turystyki w gminie*, „Problemy Turystyki” 2002, nr 3–4, s. 11.

³ *Ekonomika turystyki*, red. A. Panasiuk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 53.

akceleratory (gdy efekty są wyższe od nakładów) lub jako moderatory (gdy efekty są niższe od nakładów)⁴. Mnożnikowy charakter inwestycji powiększa jeszcze ich wieloczynnikowy charakter, gdyż ich realizacja i eksploatacja wymaga zwykle bardzo wielu różnych czynników produkcji. Nakładanie się efektów mnożnikowych, wynikających z rozwoju turystyki oraz z realizacji inwestycji turystycznych, wywoływać może pozytywne konsekwencje dla określonego obszaru recepcji turystycznej.

Celem niniejszego opracowania jest prezentacja inwestycji turystycznych oraz wskazanie ich znaczenia dla rozwoju turystyki w gminie Głuchołazy. Materiał badawczy w niniejszej pracy ma charakter wtórny i został pozyskany w wyniku studiowania materiałów statystycznych, literatury przedmiotu i opracowań bibliograficznych. Zastosowano metodę opisową, należącą do grupy metod badawczych o charakterze indukcyjnym. Zakres przestrzenny badań obejmuje gminę Głuchołazy, a czasowy – lata 2007–2008. W pracy przybliżono pojęcie inwestycji turystycznych, dokonano ogólnej charakterystyki gminy Głuchołazy, przedstawiono inwestycje turystyczne zrealizowane na jej obszarze oraz wskazano na ich konsekwencje dla rozwoju turystyki.

2. Pojęcie inwestycji turystycznych

Przez inwestycje w znaczeniu systemowym należy rozumieć „przedsięwzięcia i nakłady gospodarcze, które są podejmowane w celu osiągnięcia w okresie późniejszym, po ich zrealizowaniu, znacznych zmian efektów użytkowych (zdolności wytwórczych, infrastrukturalnych, mieszkaniowych), służących do realizacji celów produkcyjnych lub konsumpcyjnych, oraz korzyści ekonomicznych bądź wzrostu samych dochodów pieniężnych w przypadku inwestycji finansowych”⁵. W odróżnieniu od innych przedsięwzięć gospodarczych, inwestycje charakteryzują się następującymi cechami⁶: wywołują istotne zmiany istniejących warunków produkcji, zatrudnienia, zdolności produkcyjnych czy usługowych; efekty ekonomiczne osiągnięte w wyniku ich realizacji są odległe w czasie i zazwyczaj przewyższają stopę procentową; nakłady inwestycyjne są podejmowane rzadko lub jednorazowo, a skutki inwestycji są odczuwane w bardzo długim okresie czasu; między nakładem inwestycyjnym a uzyskanym w ich wyniku efektem upływa pewien okres, zwany cyklem inwestycyjnym. W praktyce gospodarczej spotkać można bardzo różne rodzaje inwestycji, które ogólnie można podzielić na: pieniężne, ludzkie i rzeczowe. Inwestycje pieniężne, zwane również portfelowymi lub kapitałowymi, polegają na lokowaniu kapitału w różnego rodzaju instrumenty finansowe w celu osiągnięcia przyszłych korzyści z tytułu dywidend, dochodów czy procentów od kapitału. Inwe-

⁴ *Polityka gospodarcza*, red. E. Mazurkiewicz, Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2000, s. 190.

⁵ Tamże, s. 187.

⁶ Tamże.

stycje ludzkie wiążą się z ponoszeniem nakładów na rozwój kapitału ludzkiego, który ma obecnie największe znaczenie dla powodzenia przedsięwzięć biznesowych. Inwestycje o charakterze rzeczowym mają natomiast na celu przyrost, odtwarzanie zużytych oraz modernizację istniejących składników majątku trwałego. Biorąc pod uwagę cel zrealizowanego przedsięwzięcia gospodarczego, można zatem wyodrębnić trzy rodzaje inwestycji rzeczowych: rozwojowe, odtworzeniowe i modernizacyjne. Inwestycje rozwojowe oznaczają wytworzenie lub nabycie nowych rzeczowych składników majątku trwałego, inwestycje odtworzeniowe (wymienne, zastępcze) mają na celu zastąpienie zużytych składników majątkowych nowymi środkami trwałymi, natomiast inwestycje modernizacyjne (racjonalizatorskie) polegają na unowocześnianiu istniejących już środków trwałych⁷.

Jednym z kierunków działalności inwestycyjnej jest turystyka. Istnieje wiele przesłanek przemawiających za szybkim rozwojem inwestycji turystycznych w Polsce. Najważniejsze z nich to⁸: duży napływ turystów zagranicznych, wzrost krajowego ruchu turystycznego, będący następstwem zwiększających się dochodów Polaków, dekapitalizacja bazy turystycznej, wysoka stopa zwrotu z inwestycji turystycznych oraz niska wartość kapitału pracującego w turystyce. Inwestycje turystyczne mają charakter rzeczowy i są związane z tworzeniem bazy materialnej, służącej do świadczenia usług turystycznych. Wyróżnić można inwestycje: *stricte* turystyczne oraz paraturystyczne. Inwestycje *stricte* turystyczne dotyczą tych obiektów bazy materialnej turystyki, dzięki którym zaspokajane są podstawowe potrzeby potencjalnych turystów, tj. nocleg, wyżywienie, transport, rozrywka, kultura. Do tej grupy należeć będzie zatem: budowa lub modernizacja obiektów noclegowych i gastronomicznych, infrastruktury turystycznej (pływalni, wyciągów i tras narciarskich, boisk i sal sportowych, kortów tenisowych, szlaków turystycznych pieszych, rowerowych czy wodnych, kępielni itp.), zakup środków transportu (autokarów, promów, samolotów, taboru kolejowego) oraz budowa lub modernizacja niezbędnej do ich wykorzystania infrastruktury (parkingów, portów, lotnisk, dworców kolejowych), a także odnawianie i odrestaurowywanie dóbr kultury narodowej. Istotnym uzupełnieniem inwestycji *stricte* turystycznych są inwestycje paraturystyczne. Stanowią one integralną część produktu turystycznego i zaliczamy do nich m.in.: budowę lub modernizację infrastruktury usługowej (punktów handlowych, stacji paliw, placówek opieki medycznej), infrastruktury technicznej (gazociągów, kanalizacji, wodociągów, elektryfikacji), sieci komunikacyjnej (dróg, autostrad, torowisk), inwestycje w ochronę środowiska (oczyszczalnie wód, redukcja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, utylizacja, odzysk lub recykling odpadów czy zagospodarowanie wysypisk śmieci) oraz pozostałe inwestycje w zakresie gospodarki komunalnej⁹.

⁷ A. Rapacz, *Przedsiębiorstwo turystyczne*, Difin, Warszawa 2007, s. 248.

⁸ M. Bednarska, G. Gołembski, E. Markiewicz, M. Olszewski, *Przedsiębiorstwo turystyczne. Ujęcie statyczne i dynamiczne*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007, s. 255–257.

⁹ *Ekonomika turystyki...*, dz. cyt., s. 176.

Środki na inwestycje turystyczne pochodzą głównie od inwestorów prywatnych (w przypadku inwestycji *stricto* turystycznych) oraz z budżetu państwa (w przypadku inwestycji paraturystycznych oraz dóbr kultury narodowej). Rodzaj i zakres realizowanych przez przedsiębiorstwa turystyczne inwestycji uwarunkowany jest¹⁰: rodzajem działalności, wielkością spodziewanego popytu, stopniem wykorzystania posiadanych zdolności usługowych oraz zużycia posiadanych składników majątkowych, wielkością zasobów własnych, możliwością i kosztem pozyskania zasobów z otoczenia, fazą cyklu życia przedsiębiorstwa, nastawieniem do ryzyka, działalnością konkurencji oraz ogólnym klimatem inwestycyjnym. Kapitał niezbędny do finansowania inwestycji w przedsiębiorstwie turystycznym może pochodzić z różnych źródeł i przyjmować różne formy. Biorąc pod uwagę źródło jego pochodzenia, wyróżnić można finansowanie zewnętrzne i wewnętrzne. Finansowanie zewnętrzne obejmuje kapitał rzeczowy i pieniężny, dopływający do przedsiębiorstwa od podmiotów w różnej formie, za wyjątkiem strumieni z tytułu sprzedaży produktów czy usług. W przypadku uzyskiwania kapitału ze źródeł zewnętrznych własnych, kapitał pozostaje do dyspozycji przedsiębiorstwa, bardzo często na czas nieokreślony. Powstają zatem stosunki własnościowe, a co za tym idzie – prawo do udziału w podziale zysku. Kapitał ten dopływa do przedsiębiorstwa m.in. w postaci wkładów, udziałów, z tytułu sprzedaży akcji w pierwszej i kolejnych emisjach, dotacji czy wpłaty wpisowego. Finansowanie zewnętrzne obce charakteryzuje się czasowym odstępowaniem kapitału przedsiębiorstwu, który musi być zwrócony w oznaczonym terminie. W wyniku tego powstają stosunki dłużnicze, a od pożyczonego kapitału należy z reguły płacić odsetki. Dopływ tego rodzaju kapitału do przedsiębiorstwa może nastąpić poprzez: rynek finansowy i jego segmenty (kredyty krótkoterminowe oraz długoterminowe pożyczki i kredyty), rynek towarowy (kredyt dostawcy lub odbiorcy) oraz szczególne formy finansowania (faktoring czy leasing). Finansowanie wewnętrzne polega na uzyskiwaniu środków finansowych poprzez transformację majątkową (bieżące wpływy, odpisy amortyzacyjne, sprzedaż zbędnego majątku, przyspieszenie obrotu kapitału) lub przez kształtowanie kapitału (zatrzymanie zysku lub kształtowanie długookresowych rezerw, fundusze emerytalne)¹¹. Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na decyzje inwestycyjne o charakterze publicznym w turystyce są: rola turystyki w procesach rozwoju lokalnego, ilość i jakość walorów turystycznych, konieczność dostosowania podaży do przejawianego popytu w miejscu recepcji turystycznej, dotychczasowy rozwój gospodarczy obszaru oraz ekonomiczna efektywność inwestycji. Władze lokalne w celu realizacji zamierzeń inwestycyjnych wykorzystują najczęściej środki finansowe z następujących źródeł¹²: dochodów z własności majątkowych, dochodów z podatków i opłat lokalnych,

¹⁰ A. Rapacz, *Przedsiębiorstwo turystyczne...*, dz. cyt., s. 249.

¹¹ *Finanse przedsiębiorstwa*, red. J. Szczepański, L. Szyszko, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007, s. 64.

¹² A. Ceur, *Finansowanie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 39, Wrocław 2009, s. 32–33; J. Kizielewicz,

obligacji komunalnych, kredytów i pożyczek inwestycyjnych, partnerstwa publiczno-prywatnego, środków z budżetu centralnego wspierających inwestycję w sposób pośredni lub bezpośredni, kredytów i pożyczek z instytucji międzynarodowych oraz funduszy Unii Europejskiej.

3. Ogólna charakterystyka gminy Głuchołazy

Gmina Głuchołazy usytuowana jest w południowo-zachodniej części województwa opolskiego, w powiecie Nysa. Wchodzi w skład Przedgórze Sudeckiego, Sudetów Wschodnich i Niziny Śląskiej. Zachodnia część gminy stanowi mezoregion Przedgórze Paczkowskie, południowa to Góry Opawskie, natomiast wschodnia – Płaskowyż Głubczycki. Od południa gmina graniczy z Republiką Czeską. Jej powierzchnia wynosi 16 760 ha, a ludność liczy ogółem 26 460 osób. Najważniejszymi jednostkami morfologicznymi tworzącymi krajobraz są: Góra Parkowa złożona z trzech szczytów tworzących grzbiet o długości około 5 km, najwyższy szczyt na terenie gminy Biskupia Kopa (889 m n.p.m.), rzeka Biała Głuchołaska tworząca malowniczy przełom o długości 2,5 km, rozległa dolina Złotego Potoku oraz dolina Bystrego Potoku o długości ok. 4 km, ostro i malowniczo wcinająca się w zbocze Biskupiej Kopy. Lasy i grunty leśne stanowią niemal 20% ogólnej powierzchni gminy i są naturalnym siedliskiem dla licznej flory i fauny. Większość obszarów użytkowanych turystycznie jest objęta systemem ochrony przyrody (Park Krajobrazowy „Góry Opawskie”, a także trzy rezerwy leśne „Cicha Dolina”, „Las Bukowy” oraz „Nad Białką”). Gmina Głuchołazy jest stosunkowo bogata w rozproszone obiekty historyczne, zarówno kościoły, zabytki architektury obronnej, elementy dawnej zabudowy uzdrowskiej, jak i pałace i dwory z parkami o charakterze krajobrazowym z cennymi zespołami starodrzewu¹³.

Gmina posiada nieźle rozwiniętą infrastrukturę dla ruchu kołowego. Przez jej tereny przebiega droga krajowa nr 40 Prudnik–Głuchołazy–granica państwa, droga wojewódzka nr 411 Nysa–Głuchołazy–granica państwa, drogi powiatowe łączące miasto Głuchołazy z 17 sołectwami oraz drogi gminne o nawierzchni asfaltowej o długości 35,3 km. Poważnym mankamentem jest zły stan nawierzchni większości tych dróg. Połączenia autobusowe PKS umożliwiają dojazd do każdej miejscowości na terenie gminy oraz bezpośrednio do Nysy, Prudnika, Opola, Wrocławia, Głubczyc, Żywca i Nowego Sącza. Na terenie gminy znajdują się również 4 pasażerskie dworce kolejowe PKP, lecz ruch pasażerski został tu czasowo zawieszony¹⁴.

Możliwość korzystania z funduszy na rozwój inwestycji infrastrukturalnych wspomagających rozwój gospodarki turystycznej w miastach i gminach nadmorskich, „Problemy Turystyki” 2004, nr 1–2, s. 82.

¹³ Uchwała Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 29 czerwca 2005 r. *Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Głuchołazy* (nr XXXIV/256/05).

¹⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 30 czerwca 2004 r. *Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy* (nr XX/159/04).

Najważniejszymi funkcjami gminy są funkcje uzdrowiskowa i turystyczna. Wśród podmiotów gospodarczych przeważają mikroprzedsiębiorstwa, głównie placówki handlowe, obiekty hotelarskie oraz gastronomiczne. Struktura gospodarcza obszaru nie jest zatem zbyt zróżnicowana, co nie jest zbyt korzystne. Większość zdarzeń gospodarczych ma charakter turystyczny, okołoturystyczny lub wiąże się z obsługą samych mieszkańców Głuchołaz. Liczba bezrobotnych, według stanu na 31 grudnia 2009 r., wynosiła 1829 osób (w tym 54% mężczyzn i 46% kobiet). Najważniejszymi obiektami infrastruktury społecznej gminy są: SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Głuchołazach oraz SP ZOZ w Głuchołazach.

4. Znaczenie inwestycji dla rozwoju turystyki w gminie Głuchołazy

W latach 2007–2008 na obszarze gminy Głuchołazy zrealizowano 7 inwestycji, które zaklasyfikować można jako *stricte* turystyczne, oraz 8 inwestycji paraturystycznych. Całkowita wartość inwestycji wynosiła 23 679 146,34 złotych, w tym na inwestycje *stricte* turystyczne wydano kwotę 19 794 146,34 złotych, a na inwestycje paraturystyczne – 3 885 tys. złotych. Trzydzieści projektów inwestycyjnych miało charakter publiczny, a dwa – prywatny. Trzy projekty zostały dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013, jeden – w ramach Funduszu Spójności, jeden – przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, jeden – przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz jeden – przez Starostwo Powiatowe w Nysie. Sześć inwestycji *stricte* turystycznych dotyczyło budowy lub modernizacji obiektów świadczących usługi sportowo-rekreacyjne, a jeden – odrestaurowania dóbr kultury. W ramach inwestycji paraturystycznych zrealizowano siedem projektów dotyczących infrastruktury drogowej (budowy lub modernizacji dróg, przebudowy chodników, remontów mostów) oraz jeden projekt związany z gospodarką wodno-ściekową (tabela 1 i 2).

Na obszarze gminy Głuchołazy zlokalizowanych jest obecnie 50 obiektów bazy noclegowej. W samych Głuchołazach jest ich 12, z czego większość to duże ośrodki wypoczynkowe. W Jarnoławku znajduje się 15 obiektów noclegowych, z których 8 to duże ośrodki wypoczynkowe, pozostałe 7 to kwatery turystyki wiejskiej. W Pokrzywniej zlokalizowanych jest 16 obiektów, w tym 9 ośrodków wczasowych oraz 7 gospodarstw turystyki wiejskiej, w Konradowie mieszczą się 4, a w Starym Lesie – 3 obiekty noclegowe¹⁵. Ogólna liczba miejsc noclegowych na terenie gminy to 3760, z czego 2330 stanowią miejsca całoroczne, a 1430 – sezonowe. Choć zrealizowane w latach 2007–2008 inwestycje nie przyczyniły się do powiększenia bazy noclegowej, to spowodowały rozszerzenie zakresu świadczonych usług. Wpisuje się to w działania podejmowane od lat 90. ubiegłego stulecia przez wła-

¹⁵ B. Woś, *Problemy zagospodarowania turystycznego Gór Opawskich*, „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich” 2008, nr 8, s. 103–110.

Tabela 1. Inwestycje *stricte* turystyczne zrealizowane na terenie gminy Głuchołazy w latach 2007–2008

Lp.	Rodzaj inwestycji	Źródła finansowania	Wartość inwestycji
1	Przebudowa stadionu miejskiego w Głuchołazach	RPO WO 2007–2013, środki własne gminy	9 992 308,99
2	Modernizacja krytego basenu i poprawa bazy noclegowej w Jarnołtówku	RPO WO 2001–2013, środki prywatne	6 147 580,00
3	Uruchomienie kręgielni w hotelu „Sudety” w Głuchołazach	RPO WO 2001–2013, środki prywatne	2 019 261,47
4	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Głuchołazach	Środki własne gminy, Ministerstwo Sportu i Turystyki	373 000,00
5	Modernizacja sali sportowej w Głuchołazach	Środki własne gminy	1 000 000,00
6	Modernizacja boisk sportowych w Markowicach	Środki własne gminy i powiatu	10 277,26
7	Zabezpieczenie, naprawa i rekonstrukcja attyki wieży Bramy Górnej i fragmentu murów obronnych w Głuchołazach	Środki własne gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	251 718,62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Głuchołazach.

Tabela 2. Inwestycje paraturystyczne zrealizowane na terenie gminy Głuchołazy w latach 2007–2008

Lp.	Rodzaj inwestycji	Źródła finansowania	Wartość inwestycji
1	Rozwój i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie Głuchołazy	Środki własne gminy, Fundusz Spójności	850 000
2	Modernizacja drogi powiatowej w Bodzanowie	Środki własne gminy	240 000
3	Przebudowa chodnika drogi gminnej w Głuchołazach	Środki własne gminy	332 000
4	Budowa drogi gminnej w Głuchołazach	Środki własne gminy	1 060 000
5	Modernizacja drogi gminnej w Głuchołazach	Środki własne gminy	125 000
6	Modernizacja drogi gminnej i budowa parkingu w Głuchołazach	Środki własne gminy	207 000
7	Remonty czterech mostów w Głuchołazach, Nowym Świątowie oraz Gierałcicach	Środki własne gminy	368 000
8	Budowa parkingu w Głuchołazach	Środki własne gminy	703 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Głuchołazach.

ścicieli większości obiektów, zmierzające do pozycjonowania własnej oferty oraz zwiększenia swojej konkurencyjności. Od tego czasu część obiektów noclegowych, głównie ośrodków wczasowych, zwiększyła ilość i jakość świadczonych usług. Polegało to głównie na uzupełnieniu oferty o zaplecze konferencyjne, nastawione na obsługę turystów biznesowych oraz zdrowotne i rehabilitacyjne, przeznaczone głównie dla odwiedzających gminę kuracjuszy. W całym tym okresie, również w latach 2007–2008, właściciele obiektów noclegowych znacznie rozbudowywali ich część rekreacyjną, budując lub modernizując baseny, kręgielnie czy zespoły boisk sportowych. Na terenie gminy zaobserwować można również dynamiczny rozwój samodzielnych, niezwiązanych z obiektami noclegowymi, obiektów zagospodarowania rekreacyjnego. Obecnie najważniejsze z nich to: kąpielisko w Pokrzywnej, na obszarze którego znajduje się piaszczysta plaża, wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz park linowy, wyciąg i stok narciarski zlokalizowany u podnóża Biskupiej Kopy, przeznaczony głównie dla początkujących narciarzy, zespoły wielofunkcyjnych boisk sportowych dostosowane do możliwości uprawiania na nich różnych dyscyplin sportowych, gęsta sieć szlaków turystycznych, zarówno pieszych, jak i rowerowych,

Tabela 3. Produkt turystyczny oferowany w gminie Głuchołazy pn. „Poprawa zdrowia”

Główne motywy przyjazdu		Wyszczególnienie
Elementy produktu	walory	walory uzdrowiskowe Głuchołaz i Złatych Hor, sanatoria i tereny rekreacyjne z nimi powiązane, mikroklimat, lasy Kopy Biskupiej i okolic, opieka medyczna w sanatoriach i ośrodkach SPA, ilość słonecznych dni
	infrastruktura	baza noclegowa w sąsiedztwie obiektów uzdrowiskowych, dobra dostępność komunikacyjna
Cechy produktu		pobyty dłuższe niż 7 dni
Lokalizacja w przestrzeni		tereny uzdrowiskowe i okolice Biskupiej Kopy
Możliwość rozwoju produktu		kompleksowa oferta usługowa oferowana przez obiekty uzdrowiskowe i obiekty SPA Jarnołówka i Pokrzywnej, fizjoterapia dla osób wymagających leczenia sanatoryjnego, odnowa biologiczna dla ludzi chcących zregenerować swoje siły, mieszkańcy Polski i obcokrajowcy (głównie Niemcy, Rosjanie i Skandynawowie), zwiedzanie okolic (wycieczki dla kuracjuszy)
Rynki docelowe		osoby starsze, osoby chore, osoby aktywne zawodowo zagrożone pogorszeniem stanu zdrowia lub przemęczeniem
Potencjał produktu		możliwy duży wzrost przy spełnieniu warunku realizacji dalszych inwestycji modernizacyjnych i rozszerzenia oferty poprzez rozbudowę usług opartych na istniejących obiektach

Źródło: *Studium rozwoju turystyki rekreacyjnej w rejonie Kopy Biskupiej*, Business Mobility International, Poznań 2007.

oraz cztery ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne na terenie Parku Krajobrazowego Gór Opawskich. Dzięki realizowanym inwestycjom systematycznie poprawia się również jakość dróg na terenie gminy, co ma ogromne znaczenie dla zwiększenia dostępności komunikacyjnej, a tym samym – atrakcyjności turystycznej tego obszaru. Zlokalizowane na terenie Głuchołaz walory turystyczne, zarówno naturalne, jak i antropogeniczne, oraz stan zagospodarowania turystycznego determinują dominujące formy turystyki, które są tu realizowane. Zaliczyć do nich można przede wszystkim turystykę: uzdrowiskową, zdrowotną, krajoznawczą oraz kwalifikowaną. Charakterystykę jednego z produktów turystycznych oferowanych na terenie Głuchołaz przedstawia tabela 3.

5. Podsumowanie

Turystyka jest obecnie ważnym czynnikiem rozwoju gminy Głuchołazy. Istotną barierą tego rozwoju jest jednak niezbyt dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna, będąca następstwem wieloletnich zaniedbań w tym zakresie. Głuchołazy, podobnie jak większość polskich gmin, borykają się jednak z problemem ograniczonych środków finansowych, które mogłyby być przeznaczone na rozwój turystyki. Dużą szansą w tym obszarze wydaje się być możliwość realizacji niektórych przedsięwzięć w tym zakresie z zewnętrznych źródeł finansowania, przede wszystkim ze środków pochodzących z Unii Europejskiej. Obecnie trwa jeszcze procedura wyłaniania projektów finansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013, z których kilka ma charakter turystyczny i zlokalizowanych jest na obszarze Głuchołaz. W przypadku ich pozytywnej oceny, dofinansowania i zrealizowania, gmina, poprzez efekty mnożnikowe wynikające z realizowanych inwestycji oraz z samej turystyki, ma szansę na zwiększenie swojej atrakcyjności turystycznej oraz na poprawę jakości życia swoich mieszkańców.

Literatura

1. Bednarska M., Gołębowski G., Markiewicz E., Olszewski M., *Przedsiębiorstwo turystyczne. Ujęcie statyczne i dynamiczne*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007.
2. Cecur A., *Finansowanie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 39, Wrocław 2009.
3. *Ekonomika turystyki*, red. A. Panasiuk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
4. *Finanse przedsiębiorstwa*, red. J. Szczepański, L. Szyszko, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007.
5. Kizielewicz J., *Możliwość korzystania z funduszy na rozwój inwestycji infrastrukturalnych wspomagających rozwój gospodarki turystycznej w miastach i gminach nadmorskich*, „Problemy Turystyki” 2004, nr 1–2.
6. Kornak S., Rapacz A., *Zarządzanie turystyką i jej podmiotami w miejscowości i regionie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2001.
7. *Polityka gospodarcza*, red. E. Mazurkiewicz, Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2000.

8. Rapacz A., *Przedsiębiorstwo turystyczne*, Difin, Warszawa 2007.
9. Słodowa-Hełpa M., *Warunki i czynniki rozwoju turystyki w gminie*, „Problemy Turystyki” 2002, nr 3–4.
10. *Studium rozwoju turystyki rekreacyjnej w rejonie Kopy Biskupiej*, Business Mobility International, Poznań 2007.
11. Uchwała Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 29 czerwca 2005 r. *Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Głuchołazy* (nr XXXIV/256/05).
12. Uchwała Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 30 czerwca 2004 r. *Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy* (nr XX/159/04).
13. Woś B., *Problemy zagospodarowania turystycznego Gór Opawskich*, „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich” 2008, nr 8.

TOURIST INVESTMENTS AS COMPARED TO DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE GLUCHOŁAZY COMMUNE

Summary: This dissertation presents tourist investments and shows their role in the development of tourism in Głuchołazy. In the period between 2007 and 2008, 7 typically tourist and 8 para-tourist investments were completed. Three projects were subsidised by the Regional Operational Programme of the Opole Province 2007–2013, and individually by the Cohesion Fund, Ministry of Sport and Tourism, Ministry of Culture and National Heritage, and District Starosty in Nysa. Seven investments concerned roads, six – sports and recreational facilities, one – cultural assets, and one – water-sewage management. The continuation of investment activities in tourism may contribute to the further development of the commune and improvement of living standards of its residents.